

# KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)

## Opis przedmiotu

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Opieka i edukacja zdrowotna w chorobach przewlekłych	
PI/P/2/ST//B_7			Health care and education in chronic diseases	
Język wykładowy		Język polski		
Rok akademicki		2019/2020		
Kierunek		Pielęgniarstwo		
w zakresie				
Poziom studiów		Studia drugiego stopnia		
Profil studiów		praktyczny		
Forma studiów		stacjonarne		
Semestr / semestry		I, II, III, IV		
Przynależność do grupy zajęć		Zaawansowana praktyka pielęgniarska		
Status przedmiotu		obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	140[h]	21 ECTS
		Ćwiczenia	130[h]	
		...	...	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów	kształtuje umiejętności praktyczne (profil praktyczny)		21 ECTS
	z uprawnieniami	służy zdobywaniu przez studenta uprawnień do uzyskania tytułu magistra pielęgniarstwa		... ECTS
	z dyscypliną	Nauki medyczne Nauki o zdrowiu		6 ECTS 15ECTS
Forma nauczania		tradycyjna- zajęcia zorganizowane w Uczelni		
Wymagania wstępne		Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu podstaw pielęgniarstwa, anatomii , fizjologii, patologii, farmakologii, interny i pielęgniarstwa internistycznego.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Kierownik jednostki		
Osoby prowadzące				
Adres strony internetowej pjo		www.wz.uniwersytetradom.pl		
Adres e-mail, telefon koordynatora				

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	Przygotowanie pielęgniarki do opieki , kształtowanie umiejętności opracowywania i wdrażania programów profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze opieki nad człowiekiem chorym przewlekle.
Treści programowe:	<p><b>Wykłady (140h): B.W25, B.W26, B.W27, B.W28, B.W29, B.W30, B.W31, B.W32, B.W33, B.W34, B.W35, B.W36, B.W37, B.W38, B.W39, B.W40, B.W41, B.W42, B.W43, B.W44, B.W45, B.W46, B.W47, B.W48, B.W49, B.W50, B.W51, B.W52</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Epidemiologia chorób układu krążenia w województwie, w Polsce i na świecie.[3h]</li> <li>2. Główne czynniki ryzyka chorób sercowo-naczyniowych[3h]</li> <li>3. Edukacja zdrowotna w prewencji pierwotnej i wtórnej chorób układu krążenia w zakresie: racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej. [3h]</li> <li>4. Diagnostyka (ocena kliniczna, badania laboratoryjne oraz specjalistyczne badania kardiologiczne).[3h]</li> <li>5. Klasyfikacja kliniczna bólu w klatce piersiowej (ból wieńcowy i jego cechy) oraz równoważniki dławicy piersiowej albo „maski”. [2h]</li> <li>6. Czynniki wyzwalające i nasilające dolegliwości wieńcowe.[3h]</li> <li>7. Udział pielęgniarki w procesie diagnostyczno-lecznym przy zastosowaniu koronarografii i angioplastyki wieńcowej.[2h]</li> <li>8. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych u chorych z ostrym zespołem wieńcowym (OZW), z uwzględnieniem rodzaju OZW, stanu zdrowia pacjenta oraz wytycznych towarzystw kardiologicznych [4h]</li> <li>9. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych u chorych na nadciśnienie tętnicze krwi[4h]</li> <li>10. Definicja, etiopatogeneza, symptomatologia przewlekłej niewydolności krążenia[1h]</li> <li>11. Epidemiologia niewydolności serca.[1h]</li> <li>12. Przebieg kliniczny i objawy przewlekłej niewydolności serca. [1h]</li> <li>13. Ostra dekompensacja przewlekłej niewydolności serca. [2h]</li> <li>14. Przyczyny, zaburzenia ogólnoustrojowe, objawy, powikłania. [2h]</li> <li>15. Stopnie niewydolności krążenia wg NYHA.[1h]</li> <li>16. Zasady leczenia i pielęgnowania wg zaleceń towarzystw kardiologicznych.[2h]</li> <li>17. Klasyfikacja, mechanizm powstawania i rozpoznanie podstawowych zaburzeń rytmu na podstawie objawów oraz obrazu elektrokardiograficznego (migotanie i trzepotanie przedsionków, częstoskurcze nadkomorowe i komorowe, choroba węzła zatokowego, bloki przewodzenia przedsionkowo-komorowego i śródkomorowego)[ 2h]</li> <li>18. Obraz kliniczny zaburzeń rytmu – choroba powodująca arytmie, czynniki wywołujące, objawy towarzyszące wraz z oceną stanu hemodynamicznego pacjenta i ryzyka powikłań zakrzepowo-zatorowych. [2h]</li> <li>19. Diagnostyka zaburzeń rytmu (EKG spoczynkowe, zapisy holterowskie, urządzenia wszczepialne, badanie elektrofizjologiczne) oraz znaczenie i interpretacja wyników badań laboratoryjnych (hiper- i hipokaliemia)[2h]</li> <li>20. Farmakoterapia – podstawowe grupy leków antyarytmicznych z uwzględnieniem przeciwwskazań do ich stosowania, działań ubocznych i proarytmii; [2h]</li> <li>21. Leczenie inwazyjne (wskazania do czasowej stymulacji serca oraz zastosowania urządzeń wszczepialnych – stymulatory, kardiowertery-defibrylatory ICD, stymulacja resynchronizująca CRT).[2h]</li> <li>22. Przewlekła niewydolność oddechowa (definicja i etiopatogeneza, obraz kliniczny i przebieg naturalny, kryteria rozpoznania, badania pomocnicze, kierunki postępowania, wskazania do nieinwazyjnego wspomagania wentylacji i wskazania do inwazyjnej wentylacji mechanicznej).[3h]</li> <li>23. Diagnostyka chorób układu oddechowego –spirometria[2h]</li> <li>24. Definicja i etiopatogeneza, czynniki ryzyka astmy oskrzelowej[1h]</li> <li>25. . Podział astmy oskrzelowej (z uwagi na stopień ciężkości i kontroli)[1h]</li> <li>26. Obraz kliniczny choroby i diagnostyka.[1h]</li> <li>27. Leczenie, rokowanie i zapobieganie. [1h]</li> <li>28. Pielęgnowanie pacjenta w przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc POChP.[3h]</li> <li>29. Zasady przygotowania sprzętu i urządzenia do wdrożenia wentylacji nieinwazyjnej[2h]</li> <li>30. Leczenie nefarmakologiczne cukrzycy[3h]</li> <li>31. Opieka pielęgniarska nad chorym w przebiegu ostrych powikłań cukrzycy[3h]</li> </ol>

32. *Opieka pielęgniarska nad chorym w przebiegu powikłań długotrwałej cukrzycy*[5h]
33. *Najważniejsze obszary edukacji chorego na cukrzycę* .[3h]
34. *Metody oceny ran przewlekłych i ich kwalifikacja* [4h]
35. *Podstawy patofizjologii przewlekłej niewydolności żylnych*[4h]
36. *Patogeneza owrzodzeń żylnych* [4h]
37. *Leczenie przyczynowe przewlekłych owrzodzeń żylnych*[3h]
38. *Leczenie miejscowe owrzodzeń żylnych*[4h]
39. *Terapia wspomagająca gojenie owrzodzeń* [3h]
40. *Zdrowotne i psychospołeczne konsekwencje przewlekłych owrzodzeń żylnych wpływ przewlekłych owrzodzeń żylnych na aktywność funkcjonalną chorych w zakresie podstawowych czynności życia codziennego.*[4h]
41. *Leczenie chorego z zespołem stopy cukrzycowej* [4h]
42. *Leczenie ogólne i miejscowe odleżyn* [4h]
43. *Teoretyczne podstawy przeszczepiania narządów*[1h]
44. *Leczenie nerkozastępcze* [2h]
45. *Kwalifikacja i przygotowanie chorego do zabiegu przeszczepienia nerki*[1h]
46. *Postępowanie z chorym przed i po przeszczepieniu nerki* [1h]
47. *Leczenie nerkozastępcze w technikach przerywanych i technikach ciągłych( Continous Renal Replacement Therapy, CRRT)*[2h]
48. *Zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego ( ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa hiperalimentacja.)*[3h]
49. *Epidemiologia chorób nowotworowych na świecie, w Polsce i w regionie – zachorowalność i śmiertelność na choroby nowotworowe*[3h]
50. *Przyczyny powstawania chorób nowotworowych*[2h]
51. *Profilaktyka chorób nowotworowych* [3h]
52. *Ogólne zasady przygotowania do badań diagnostycznych chorych z nowotworem*[2h]
53. *Żywienie pozajelitowe jako odpowiedź na wyniszczenie nowotworowe*[2h]
54. *Opieka nad pacjentem z chorobami obwodowego układu nerwowego-rodzaje chorób i ich przebieg kliniczny (uszkodzenie i choroby nerwów czaszkowych, zespoły korzeniowe, polineuropatie)*[3h]
55. *Pielęgnowanie chorego w przewlekłych zespołach korzeniowych i w polineuropatii – zapobieganie niepełnosprawności;*[2h]
56. *Edukacja pacjenta w zakresie samoopieki oraz w zakresie profilaktyki chorób obwodowego układu nerwowego*[2h]
57. *Opieka nad pacjentem z chorobami układu pozapiramidowego (choroba Parkinsona)*[2h]
58. *Rozpoznawanie sytuacji życiowej pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej.*[2h]

**Ćwiczenia (130h): B.U27, B.U28, B.U29, B.U30, B.U31, B.U32, B.U33, B.U34, B.U35, B.U36, B.U37, B.U38, B.U39, B.U40, B.U41, B.U42, B.U43, B.U44, B.U45, B.U46, B.U47, B.U48, B.U49, B.U50, B.U51, B.U52, B.U53, B.U54, B.U55, B.U56, B.U57, B.U58, B.U59, B.U60, B.U61**

1. *Cele i metody leczenia farmakologicznego i udział pielęgniarki (zwalczanie czynników ryzyka miażdżycy; leczenie chorób nasilających dławicę piersiową; leczenie przeciwplatekcyjne, leczenie przeciwniedokrwienne* .[2h]
2. *Elementy profilaktyki pierwotnej i wtórnej w chorobach układu krążenia.*[2h]
3. *Procedura opieki nad pacjentem poddanym koronarografii i angioplastyce tętnic wieńcowych.*[1h]
4. *Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych u pacjentów z dławicą piersiową stabilną.*[2h]
5. *Udział pielęgniarki w nadzorze i monitorowaniu stanu pacjenta oraz leczeniu chorego z zawałem serca.*[2h]
6. *Diagnozy pielęgniarskie (silny ból w klatce piersiowej związany z OZW z towarzyszącym lękiem u pacjenta; ryzyko wystąpienia powikłań krwotocznych przy stosowaniu leków przeciwplatekcyjnych, przeciwzakrzepowych fibrynolitycznych oraz po zabiegach inwazyjnych) oraz zakres interwencji pielęgniarskich specyficznych dla pacjentów po zawale mięśnia sercowego.*[2h]
7. *Edukacja w zakresie zachowań zdrowotnych chorego z nadciśnieniem tętniczym w celu stosowania się do zaleceń terapeutycznych.*[2h]
8. *Udział pielęgniarki w przygotowaniu chorego i jego rodziny do samokontroli i samoopieki z nadciśnieniem tętniczym* [2h]

9. *Diagnozy pielęgniarские (uczucie duszności utrudniające codzienną aktywność pacjenta; nasilone obrzęki kończyn dolnych u pacjenta; uczucie rozpierania w jamie brzusznej z powodu wodobrzusza, ograniczenie tolerancji wysiłku w związku ze zmniejszeniem pojemności minutowej serca) oraz zakres interwencji pielęgniarских specyficznych dla przewlekłej niewydolności serca.[2h]*
10. *Opieka pielęgniarська nad chorym z zaburzeniami rytmu serca. [2h]*
11. *Opieka pielęgniarська nad chorym z przewlekłą niewydolnością oddechową (ocena i monitorowanie stanu pacjenta, udział w tlenoterapii, leczenie farmakologiczne, nieinwazyjne wspomaganie wentylacji, inwazyjna wentylacja mechaniczna, rehabilitacja oddechowa, odżywianie, zadania pielęgnacyjno-opiekuńcze wobec chorego w zależności od stopnia zaawansowania choroby, profilaktyka powikłań)[5h]*
12. *Przygotowanie pacjenta i jego rodziny do zapobiegania napadom astmy oskrzelowej (identyfikacja czynników alergicznych i niealergicznych prowokujących wystąpienie napadu astmy oskrzelowej ( sposoby eliminacji alergenów z otoczenia pacjenta, przygotowanie do farmakoterapii, technika, zasady pomiaru PEF, prowadzenia dziennika samokontroli, sposoby interpretacji wyników pomiaru i modyfikacji leczenia w zależności od uzyskanych wyników, sposoby zapobiegania powysiłkowemu skurczowi oskrzeli.[3h]*
13. *Proces edukacji pacjenta z chorobą układu oddechowego (POChP): (gromadzenie informacji niezbędnych do postawienia problemów edukacyjnych chorego i jego rodziny, ustalenie i hierarchizowanie problemów edukacyjnych) [3h]*
14. *Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych u pacjenta wentylowanego mechanicznie metodą nieinwazyjną. [4h]*
15. *Opieka pielęgniarська nad chorym w przebiegu powikłań długotrwałej cukrzycy [3h]*
16. *Rola pielęgniarki w prewencji, diagnostyce i leczeniu zespołu stopy cukrzycowej:[3h]*
17. *Edukacja terapeutyczna chorych na cukrzycę jako ważny element leczenia cukrzycy [3h]*
18. *Zalecenia specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad chorymi z owrzodzeniem żylnym goleni [3h]*
19. *Leczenie owrzodzeń żylnych opornych na formy terapii podstawowej;[5h]*
20. *czynniki etiologiczne zakażeń owrzodzeń żylnych i postępowanie z raną.[2h]*
21. *Opatrunki interaktywne i preparaty stosowane miejscowo w leczeniu owrzodzeń;[2h]*
22. *Standard leczenia odleżyn [3h]*
23. *Przygotowanie pacjenta i jego rodziny z przetoką moczową do samoopieki.[3h]*
24. *Rola nowoczesnych metod terapii w leczeniu odmrożeń.[5h]*
25. *Działania mające na celu zapobieganie powikłaniom po przeszczepieniu nerki [2h]*
26. *Nauka chorego zasad przyjmowania leków immunosupresyjnych[3h]*
27. *Określić potrzeby pacjenta po przeszczepie, aby zapewnić mu pełną opiekę w zależności od indywidualnych potrzeb [3h]*
28. *Udzielanie wsparcia społecznego choremu po przeszczepieniu nerki i jego rodzinie[3h]*
29. *Przygotowanie pacjenta i jego rodziny z przetoką moczową do samoobserwacji i samoopieki.[1h]*
30. *Przygotowanie i realizacja programów profilaktycznych chorób nowotworowych. [4h]*
31. *Rola pielęgniarki w wykrywaniu chorób nowotworowych[4h]*
32. *Zasady pielęgnowania pacjenta po chemioterapii[3h]*
33. *Przygotowanie pacjenta z przetoką jelitową i jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki w warunkach domowych.[3h]*
34. *Definicje bólu i wybrane pojęcia związane z bólem[3h]*
35. *Reakcje psychiczne na chorobę nowotworową i jej leczenie onkologiczne-metody rozpoznawania[4h]*
36. *Typy żywienia (ćwiczenia symulowane dla PEG i PEJ) – wskazania, przeciwwskazania oraz zalety[3h]*
37. *Metody oceny stanu odżywienia[2h]*
38. *Ocena bólu: skale stosowane do oceny natężenia bólu, czynniki modyfikujące odczuwanie bólu[3h][*
39. *Udział pielęgniarki w terapii bólu[3h]*
40. *Diagnozy pielęgniarские i opieka nad pacjentem z chorobą Parkinsona – w okresie narastającej niepełnosprawności[2h]*

	<p>41. Zespoły otępienie – zasady pielęgnowania pacjentów[2h]  42. Potrzeby chorego z zaburzeniami psychicznymi –depresja[2h]  43. Zadania pielęgniarki w poszczególnych etapach procesu pielęgnowania chorego z zaburzeniami psychicznymi (depresja, zaburzenia lękowe) [2h]  44. Treningi umiejętności społecznych oraz treningi umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu – zadania pielęgniarki [3h]  45. Terapia zajęciowa – rola pielęgniarki [3h]  46. Rehabilitacja psychiatryczna w pielęgniarstwie[2h]  47. Edukacja zdrowotna w pielęgniarstwie psychiatrycznym [2h]</p> <p><b>Samokształcenie:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Przygotowanie konspektu edukacji zdrowotnej dla wybranego pacjenta Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla wybranego pacjenta</li> <li>2. Edukacja pacjenta dotycząca zaleceń terapeutycznych i przygotowania do samokontroli i samoopieki z przewlekłą niewydolnością krążenia</li> <li>3. Konspekt edukacyjny z zakresu prewencji chorób układu krążenia.</li> <li>4. Udział pielęgniarki w leczeniu nefarmakologicznym (edukacja pacjenta w zakresie postępowania dietetycznego, aktywności fizycznej, stosowanej farmakoterapii, samokontroli, eliminacji czynników ryzyka, postępowania w sytuacji nagłego wzrostu ciśnienia tętniczego krwi)</li> <li>5. Edukacja pacjenta w zakresie: leczenia farmakologicznego, ćwiczeń oddechowych, przewlekłej tlenoterapii, aktywności fizycznej, diety, szczepień ochronnych, czynników wpływających na zaostrzenie choroby oraz postępowania w sytuacji jego wystąpienia, samokontroli.</li> <li>6. Profilaktyka zespołu stopy cukrzycowej</li> <li>7. Przygotowanie pacjenta do samoopieki w okresie wczesnym i późnym po transplantacji nerki</li> <li>8. Przygotować pacjenta do powrotu na leczenie dializami</li> <li>9. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z niewydolnością narządową - po przeszczepie nerki</li> <li>10. Zasady pielęgnowania pacjenta po radioterapii.</li> <li>11. Zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji.</li> <li>12. Formy stymulacji i usprawniania pacjenta w zespołach otępiennych (terapia zajęciowa) i Wsparcie rodzin chorych;</li> <li>13. Edukacja rodziny w zakresie opieki domowej.</li> <li>14. Programy promocji zdrowia psychicznego</li> </ol>
Metody dydaktyczne (kształcenia):	<p>Wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych,  Metody aktywizujące (metoda przypadków, pokaz, dyskusja dydaktyczna, praca w grupach, konsultacje)  Metody problemowe: wykład problemowy i konwersatoryjny,</p>
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, sposób obliczania oceny końcowej:	<p><b>Warunkiem zaliczenia przedmiotu</b> jest osiągnięcie wszystkich wymaganych efektów kształcenia określonych dla tego przedmiotu. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta 21 punktów ECTS przyporządkowanych temu przedmiotowi.</p> <p>Wymagana jest obecność na wszystkich zajęciach</p> <p><b>Wykład</b> - egzamin, ocena z egzaminu pisemnego</p> <p><b>Ćwiczenia</b> - obecność 100%; poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów kształcenia z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania ćwiczeń;</p> <p><b>Zajęcia bez nauczyciela</b> – zaliczenie prac zleconych przez nauczyciela prowadzącego, ocena po zakończeniu pracy wykonanej przez studenta (test, praca problemowa, prezentacja multimedialna)</p>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU)	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków	B.W24+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny



	publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;				
W2	zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca, przewlekłą niewydolnością krążenia oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia;	B.W25+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W3	patomechanizm, objawy, diagnostykę i postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej;	B.W26+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W4	technikę badania spirometrycznego;	B.W27+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W5	standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych ( <i>Continuous Renal Replacement Therapy</i> , CRRT);	B.W28+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W6	zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja);	B.W29+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W7	przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową;	B.W30+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W8	zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów;	B.W31+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W9	zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w cukrzycy, astmie i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc;	B.W32+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W10	patomechanizm cukrzycy, astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej;	B.W33+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W11	etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;	B.W34+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W12	zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej;	B.W35+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W13	zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii;	B.W36+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W14	metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne;	B.W37+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W15	metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;	B.W38+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W16	nowoczesne metody terapii i rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwiennych, odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;	B.W39+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W17	zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;	B.W40+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W18	zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań;	B.W41+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W19	zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań;	B.W42+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W20	zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji;	B.W43+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W21	metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz nefarmakologiczne metody jego leczenia;	B.W44+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W22	zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego	B.W45+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny

	w ramach profilaktyki powikłań;				
W23	zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem i toksyczności tlenu;	B.W46+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W24	wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania;	B.W47+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W25	wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka i kształtowanie więzi międzyludzkich;	B.W48+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W26	przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień;	B.W49+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W27	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjentem uzależnionym;	B.W50+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W28	zakres pomocy i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom lub opiekunom;	B.W51+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
W29	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.	B.W52+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny
U1	przygotowywać pacjenta z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoopieki i samopielęgnacji;	B.U27+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U2	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji przy nadciśnieniu tętniczym, w przewlekłej niewydolności krążenia i przy zaburzeniach rytmu serca;	B.U28++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U3	wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia;	B.U29++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U4	wykonywać badania spirometryczne i interpretować ich wyniki;	B.U30+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U5	sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarską nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych ( <i>ContinuousRenal Replacement Therapy</i> , CRRT);	B.U31++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U6	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas dializy i hemodializy;	B.U32+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U7	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową, przed i po przeszczepieniu narządów;	B.U33++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U8	wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów;	B.U34+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U9	planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę;	B.U35++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U10	motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;	B.U36+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U11	planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo;	B.U37++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U12	stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii;	B.U38+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U13	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego;	B.U39++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U14	oceniać i klasyfikować rany przewlekłe;	B.U40+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne

U15	dobierać opatrunki z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany;	B.U41++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U16	przygotowywać pacjenta i jego rodzinę do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany;	B.U42+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U17	stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych;	B.U43++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U18	przygotowywać pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewniać doradztwo w doborze sprzętu stomijnego;	B.U44+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U19	oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta i jego stanu klinicznego;	B.U45++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U20	dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu oraz stosować metody niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta;	B.U46+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U21	monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego;	B.U47++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U22	przeprowadzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu;	B.U48+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U23	wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;	B.U49+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U24	monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego;	B.U50++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U25	przeprowadzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy perystaltycznej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych;	B.U51+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U26	przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej, w tym wykonywać test aparatu;	B.U52+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U27	obsługiwać respirator w trybie wentylacji nieinwazyjnej;	B.U53++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U28	przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej;	B.U54+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U29	zapewniać pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w sposób inwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską;	B.U55++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U30	komunikować się z pacjentem wentylovanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji;	B.U56+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U31	oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje zdrowotne;	B.U57+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U32	analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta dostępne programy promocji zdrowia psychicznego;	B.U58++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U33	rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej;	B.U59+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U34	przeprowadzić psychoedukację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego i jego rodziny (opiekuna), a także stosować treningi umiejętności społecznych jako formę rehabilitacji psychiatrycznej;	B.U60++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
U35	sprawować zaawansowaną opiekę pielęgniarską nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi.	B.U61+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
K1	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	K_K01+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
K2	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K_K02+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne



K3	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;	K_K03++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
K4	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;	K_K04+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
K5	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;	K_K05++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne
Stopień osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się: <i>np.:K_WG01 ..., ...</i>					

#### Literatura podstawowa, literatura uzupełniająca, pomoce naukowe

##### Literatura podstawowa:

1. „Diabetologia Kliniczna” 2014, t. 3, supl. A\*
2. Białobrzaska B. Dębska-Ślizień A.: Pielęgniarstwo nefrologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013
3. Budynek M., Nowacki C.: Opatrywanie ran. Wiedza i umiejętności. Makmed, Lublin 2008
4. Chizner M.A., Krzemińska-Pakuła M. (red. wyd. pol.): Kardiologia kliniczna. D.W. Publishing Co., Szczecin 2010
5. Dariusz Maciejewski, Katarzyna Wojna-Gruszka(red) Wentylacja Mechaniczna -Teoria i praktyka 2016
6. Donaty Kurpas, Haliny Miturskiej i Marty Kaczmarek(red.) Podstawy Psychiatrii dla Studentów Pielęgniarstwa.
7. Grupa Robocza Ekspertów do spraw opracowania „Schematów”: Zasady Dobrej Praktyki. Wyсіk z rany i rola opatrunków. Schematy postępowania opracowane przez Światową Unię Towarzystw Leczenia Ran. A consensus dokument. London: Ltd, 2007
8. Jabłońska R., Ślusarz R. (red.): Wybrane problemy pielęgnacyjne pacjentów w schorzeniach układu nerwowego. Wyd. Continuo, Wrocław 2012
9. Jaracz K., Kozubski W.: Pielęgniarstwo neurologiczne. PZWL, Warszawa 2008
10. Jeziorski A.: Onkologia. Podręcznik dla pielęgniarek. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005
11. Jędrzychowski W.: Podstawy epidemiologii. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002
12. Jurkowska G., Łagoda K. (red.): Pielęgniarstwo internistyczne. PZWL, Warszawa 2011
13. Kaszuba D., Nowicka A.: Pielęgniarstwo kardiologiczne, PZWL, Warszawa 2010
14. Koper A., (red.): Pielęgniarstwo onkologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
15. Kordek R., Jassem J., Krzakowski M., Jezierski A.: Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wyd. Medical Press, Gdańsk 2003
16. Kozubski W., Liberski P.P., Moryś J.: Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2013
17. Kułakowski A. i Skowrońska-Gardas A. (red.): Onkologia podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003
18. Meder J. (red.): Podstawy onkologii klinicznej. CMKP, Warszawa 2011
19. Nowicki A.: Pielęgniarstwo onkologiczne. Wyd. Termedia, Poznań 2009
20. Pirożyński M. (red.): Praktyczne aspekty nebulizacji. Wyd. α-Medica Press, Bielsko-Biała 2013
21. Podręcznik chorób wewnętrznych 2014. Medycyna Praktyczna, Kraków 2014
22. Polskie Towarzystwo Diabetologiczne: Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2014.
23. Prusiński A.: Neurologia praktyczna. PZWL, Warszawa 2011
24. Rowiński W. (red.): Transplantologia kliniczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004
25. Rutkowski B.: Nefrologia i leczenie nerkozastępcze. Praktyczny przewodnik, wyd. 1. Wyd. Via Medica, Gdańsk 2013
26. Szczeklik A., Gajewski P.: Interna Szczeklika.
27. Szczeklik A., Gajewski P.: Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych 2014. Medycyna Praktyczna, Kraków 2014
28. Szczeklik A., Gajewski P.: Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych 2014. Medycyna Praktyczna, Kraków 2014 3.
29. Szewczyk A. (red.): Pielęgniarstwo diabetologiczne. PZWL, Warszawa 2013
30. Szewczyk M. (koordynator zaleceń): Zalecenia profilaktyki i leczenia odleżyn. Leczenie Ran 2010; 7
31. Ślizień-Dębska A., Król E.: Przewlekła choroba nerek – przewodnik dla pacjentów i ich rodzin, wyd. 2. Wyd. Elsevier, Wrocław 2012
32. Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D. (red.): Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2009
33. Wong N.D., Black H.R., Gardin J.M.: Kardiologia prewencyjna, Centrum Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010
34. Wordliczek J., Dobrogowski J. (red.): Leczenie bólu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
35. Zgliczyński W.: Wielka interna. Endokrynologia. Medical Tribune Polska, Warszawa 2011

##### Literatura uzupełniająca:

1. Ackley B.J., Ladwig G.B. (Zarzycka D., Ślusarska B., red. wyd. pol.): Podręcznik diagnoz pielęgniarstkich.
2. EWMA Patient Outcome Group: Wyniki kontrolnych i porównawczych badań nad ranami niegojącymi się: zalecenia służące podniesieniu jakości danych w opiece i leczeniu ran. Leczenie Ran 2010; 7 (1–2): 13–44
3. Grupa Ekspertów do spraw opracowania „Wytucznych”: Wytuczne grupy ekspertów w sprawie gojenia owrzodzeń żylnych goleni. Leczenie Ran 2011; 8 (3): 59–80
4. Jawień A., Szewczyk M. (red.): Kliniczne i pielęgnacyjne aspekty opieki nad chorym z owrzodzeniem żylnym. Termedia, Warszawa 2008
5. Jeziorski A.: Onkologia. Podręcznik dla pielęgniarek. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005 2. Jędrzychowski W.: Podstawy epidemiologii. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002 3. Koper A., (red.):

- Pielęgniarstwo onkologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 4. Kordek R., Jassem J., Krzakowski M., Jezierski A.: Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wyd. Medical Press, Gdańsk 2003 5. Kułakowski A. i Skowrońska-Gardas A. (red.): Onkologia podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003
6. Jurkowska G., Łagoda K. (red.): Pielęgniarstwo internistyczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
  7. Jurkowska G., Łagoda K.: Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2011
  8. Kosior D.A. (red.), Gaciong Z. (red.): Aktualne zalecenia postępowania w chorobach układu sercowonaczyniowego 2012. Via Medica, Gdańsk 2013
  9. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.: Diagnozy i interwencje pielęgniarskie. PZWL, Warszawa 2004
  10. Krasowski M., Kruk M.: Leczenie odleżyn i ran przewlekłych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008
  11. Levy D. (red. nauk. Karnafel W.): Praktyczna opieka diabetologiczna. PZWL, Warszawa 2013
  12. Meder J. (red.): Podstawy onkologii klinicznej. CMKP, Warszawa 2011
  13. Nowicki A.: Pielęgniarstwo onkologiczne. Wyd. Termedia, Poznań 2009
  14. Oszkinis G., Gabriel M., Pukacki F. i wsp.: Leczenie ran trudno gojących się. Blackhorse, Warszawa 2006
  15. Oszkinis G., Gabriel M., Pukacki F. i wsp.: Leczenie ran trudno gojących się. Blackhorse, Warszawa 2006
  16. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2009
  17. Przewodnik planowania opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych. Wyd. GC Media House, Warszawa 2011
  18. Rosińczuk-Tonderys J., Uchmanowicz I. i wsp.: Profilaktyka i leczenie odleżyn. Continuo, Wrocław 2005
  19. Sopata M.: Postępy w leczeniu odleżyn i ran przewlekłych. Onkologia Polska 2008; 11,4: 153–156
  20. Szewczyk M., Jawień A.: Zalecenia specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad chorym z owrzodzeniem żylnym goleni. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne 2007, 3: 95–138 Szewczyk M., Jawień A.: Leczenie ran przewlekłych. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
  21. Szopiński P., Kasprówicz M., Krakowiecki A. (red. nauk. Karnafel W.): Zespół stopy cukrzycowej. Patogeneza, diagnostyka, klinika, leczenie. PZWL, Warszawa 2014
  22. Ślizień-Dębska A., Śledziński Z., Rutkowski B.: Jak żyć z przeszczepioną nerką. Poradnik dla pacjentów i ich bliskich, wyd. 2. Wyd. Czelej, Lublin 2014
  23. Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D.: Pielęgniarstwo internistyczne.
  24. Tatoń J., Czech A., Bernas M.: Diabetologia kliniczna. PZWL, Warszawa 2008

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. kontaktowe (IGK)	Zajęcia bez nauczyciela-praca własna studenta (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ... <i>wykładach</i>	X	X	140 [h]
Samodzielne studiowanie tematyki ... <i>wykładów</i>	X	130[h]	X
Udział w .... <i>ćwiczeniach / ćwiczeniach laboratoryjnych</i>	X	X	130[h]
Samodzielne przygotowanie się do .... <i>ćwiczeń</i>	X	50 [h]	X
Udział w konsultacjach	25 [h]	X	X
Przygotowanie do .... <i>zaliczenia / egzaminu</i>	X	40 [h]	X
Udział w .... <i>egzaminie / zaliczeniu</i>	10 [h]	X	X
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	35 [h]/ 1,4ECTS	220 [h]/8,8 ECTS	270[h]/ 10,8 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	<b>21 ECTS</b>		

Informacje dodatkowe, uwagi

--